

18.9.2023

TOIMINTASUUNNITELMA
2023-2024
Simpukat, Klamilan Päiväkoti
Kaakon kaksikon varhaiskasvatus

18.9.2023

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Kaakon kaksikon: Miehikkälän ja Virolahden kuntien, varhaiskasvatussuunnitelma tehdään koko yhteistyöaluetta koskevana ja se on yhteinen varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Kaakon kaksikossa toimintamuodoista toteutuu päiväkodissa annettava varhaiskasvatus. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokainen päiväkotiryhmä laatii erillisen toimintasuunnitelman kullekin toimintavuodelle (1.8. alkava ajanjakso) syyskuun loppuun mennessä. Asiakirjat, jotka sisältävät salassa pidettävää tietoa säilytetään lukollisissa kaapeissa. Lapsen salassa pidettävien tietojen siirtäminen ja vaihtaminen varhaiskasvatuksen sisällä tapahtuu henkilöstön keskinäisissä tiedonsiirtopalaverissa.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa lapsen kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatus luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Lapset tuovat mukanaan varhaiskasvatukseen aiemman elämänkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajien ja lasten väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen ja perheeseen. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö ja yhteiset kasvatukselliset tavoitteet tuovat lasten elämään turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan perusta. On tärkeää tuntea jokainen lapsi ja huomioida hänen henkilökohtaiset tarpeensa yksilöllisesti osana ryhmää. Lapsen tunteminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät henkilöstön pysyvyyttä.

Kaakon kaksikon varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, oppimisen ilo, lapsen etu, lapsen tuki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

18.9.2023

1.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä ja sen varhaiskasvatusmuodoista)

Klamilan päiväkodissa on kolme lapsiryhmää: Simpukat, Meritähdet ja Meduusat. Kaikki ryhmät ovat päiväryhmiä ja päiväkoti on auki ma-pe klo 6.15-17.

Simpukat on pienten ryhmä. Simpukoiden ryhmän koko on syyskuun alusta alkaen kymmenen lasta. Lisää lapsia on tulossa ryhmään lokakuussa. Simpukoissa lapset ovat iältään 0-3-vuotiaita, Meritähdissä 3-5 -vuotiaita ja Meduusat on eskariryhmä eli lapset ovat 6-vuotiaita.

Henkilökuntana:

Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Päivi Kokkonen

Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Auri Jaakkola

Varhaiskasvatuksen opettaja Anni Udd

Harjoittelija Sini Harjunen

2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri ja pedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toteuttaminen

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muovautunut yhteisön tapa toimia ja se rakentuu yksilöiden välittömässä vuorovaikutuksessa. Koska toimintakulttuuri on sidoksissa aikaan ja paikkaan, sille on ominaista jatkuva muovautuminen. Tästä johtuen toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti vastaamaan sekä valtakunnallisen että paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja päämääriä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena itsenään. Toimintakulttuurin keskiössä on lapsen etu.

Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta
- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista

18.9.2023

- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta
- johtamisrakenteista ja käytännöistä
- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti ja se liittyy kokonaisvaltaisesti pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Inklusiivinen toimintakulttuuri edistää lasten osallisuutta ja oppimista ja vastaa kaikkien lasten erilaisiin tarpeisiin. Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki (luku 5). Joka syksy toimintavuoden alkaessa tehdään lapsiryhmissä systemaattista ja monipuolista havainnointia, jotta opitaan tuntemaan ryhmä ja siinä toimivat lapset sekä sitä kautta heidän vahvuutensa ja toisaalta tarpeensa. Läpi toimintavuoden jatkuva havainnointi on keskeistä, jotta lasten muuttuviin tarpeisiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan lapsen näkökulmasta yksilöllisesti. Myös oppimis- ja toimintaympäristöjä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä lasten kanssa heille sopiviksi.

Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on laadukas pedagoginen ja erityispedagoginen osaaminen ja toiminta, tästä huolehdimme säännöllisellä sisäisellä ja ulkoisella kouluttamisella. Tärkeää on myös huolenpito lasten hyvinvoinnista sekä henkilöstön sitoutuminen inklusion periaatteisiin. Inklusiivisen toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää inklusion johtamista, kehittämistä ja toteutumisen arviointia.

Seuraavaksi varhaiskasvatustiimin toimintaa tarkastellaan pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä - Miten - Miksi?**

2.1 Varhaiskasvatuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

Lapsen edun ensisijaisuus ja lasten oikeuksien toteuttaminen näkyvät Simpukoiden jokapäiväisessä toiminnassa. Aito läsnäolo on erityisen tärkeää ja henkilöstö kiinnittää tähän asiaan huomiota päivittäin. Lapsia kuunnellaan ajatuksella ja havainnoidaan myös lasten sanatonta viestintää. Annetaan aikaa jokaiselle lapselle lapsen tarpeet huomioiden.

Simpukoiden toiminta lähtee lapsista. Lasten kiinnostuksen kohteet ja leikkialoitteet huomioidaan arjessa. Toiminta on joustavaa ja muokattavissa esimerkiksi lasten vireystilan mukaan. Myös

18.9.2023

toiminnan kehittämisessä otetaan huomioon lasten toiveet ja aloitteet. Koska lapset ovat vielä pieniä niin sanattomiin leikkialoitteisiin kiinnitetään paljon huomiota lapsia havainnoimalla.

Lapsuuden itseisarvon tukeminen jokapäiväisessä toiminnassa on tärkeää. Jokainen lapsi on yhtä arvokas ja hänellä on oikeus tulla kuulluksi, nähdäksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisön jäsenenä. Simpukoissa toteutuu avoin ja toisia kunnioittava vuorovaikutus ja jokainen lapsi nähdään omana yksilönään. Keskitytään onnistumisen kokemuksiin ja kiireettömyyteen arjessa.

Yksi toimintaamme ohjaava arvo on ihmisenä kasvaminen. Henkilöstö ohjaa ja opettaa lapsille hyviä tapoja, ja positiivista suhtautumista niin muita ihmisiä, ympäristöä, luontoa kuin tietoa kohtaan. Tämä opetus tapahtuu päivittäisissä arkisissa tilanteissa, kuten leikin yhteydessä. Leikki onkin yksi keskeisin työtapamme Simpukoissa. Lapsella on oikeus leikkiä ja oppia sekä iloita oppimastaan, ja sitä kautta rakentaa käsitystä itsestään. Kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa tai keneltäkään.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo näkyvät Simpukoiden toiminnassa mahdollisuuksina. Lapsilla on mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Jokaista lasta kohdellaan yksilönä, lasta kunnioittavana ja sukupuolisensitiivistä ilmapiiriä luoden. Tuemme myös perheiden monimuotoisuutta. Henkilöstö suhtautuu avoimesti ja kunnioittavasti monimuotoisiin ja erilaisiin perheisiin sekä perhetilanteisiin. Lasten perheidentiteettiä tuetaan, että jokainen voi kokea oman perheensä arvokkaaksi ja tärkeäksi.

Simpukoiden toiminnassa näkyy myös terveellinen ja kestävä elämäntapa. Luontoon ja lähiympäristöön tutustuminen on suuressa roolissa Simpukoiden arjessa esimerkiksi retkien muodossa. Retkillä pysähdytään, ihmetellään, katsellaan ja tutkitaan yhdessä lasten kanssa ympäristöä ja ympäröivää luontoa sekä sen monimuotoisuutta. Simpukoissa myös kierrätetään ja uusiokäytetään tavaraa esimerkiksi askarteluissa. Usein askarteluihin käytetään myös luonnosta kerättyjä materiaaleja jotka lapset ovat itse päässeet keräämään.

Simpukoiden ryhmässä toteutetaan positiivista pedagogiikkaa. Lähestymme lasten toimintaa hyvän kautta ja keskitymme tukemaan lasten vahvuuksia. Huomaamme ja korostamme onnistumisia ja näytämme sen konkreettisesti (taputukset, peukku ylös, sanallinen kehuminen).

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltamalla tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta

18.9.2023

tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Simpukoissa harjoitteleme kaveritaitoja, miten kavereita kohdellaan ja mitä kaikkea saa tehdä kaverille ja mitä ei. Opettelemme missä menee jokaisen kehon omat rajat, ja miten lähelle kaveria saa mennä. Henkilöstö puuttuu tilanteisiin jotka lapsi voi kokea häiritsevänä ja yhdessä harjoitellaan ja kokeillaan miten toista voi lähestyä.

Henkilöstö tukee tunteiden tunnistamisen opettelua ja niiden käsittelyä sanoittamalla lasten tunteita ja keskustelemalla lyhyesti tilanteesta lasten/lapsen kanssa. Tarjotaan aikaa ja paikka rauhoittumiselle.

Harjoitteleme yhteistoiminnallisia taitoja tekemällä asioita pienryhmissä. Pienryhmät ovat lasten osalta pysyviä ja toteutamme kaikenlaista toimintaa pienryhmissä. Lapset pääsevät tekemään erilaisia asioita oman pienryhmänsä kanssa ja oppimaan yhdessä uutta.

Jos huomaamme arjessa kiusaamista, häirintää tai syrjintää, siihen puututaan heti tilanteen ollessa käynnissä. Henkilöstö puuttuu menemällä tilanteeseen ja yhdessä miettimällä lasten kanssa oliko hyvä vai huono juttu. Simpukoilla on käytössä peukkuarviointi ja sen avulla voimme yhdessä miettiä, mikä tilanne hyvin eli peukku ylös vai huonommin eli peukku alas. Yhdessä keskustellaan mitä voidaan tehdä, että peukku nousisi ylös.

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvoilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Tässä oppaassa puhutaan tasa-arvosta, kun viitataan sukupuolten tasa-arvoon.

Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

18.9.2023

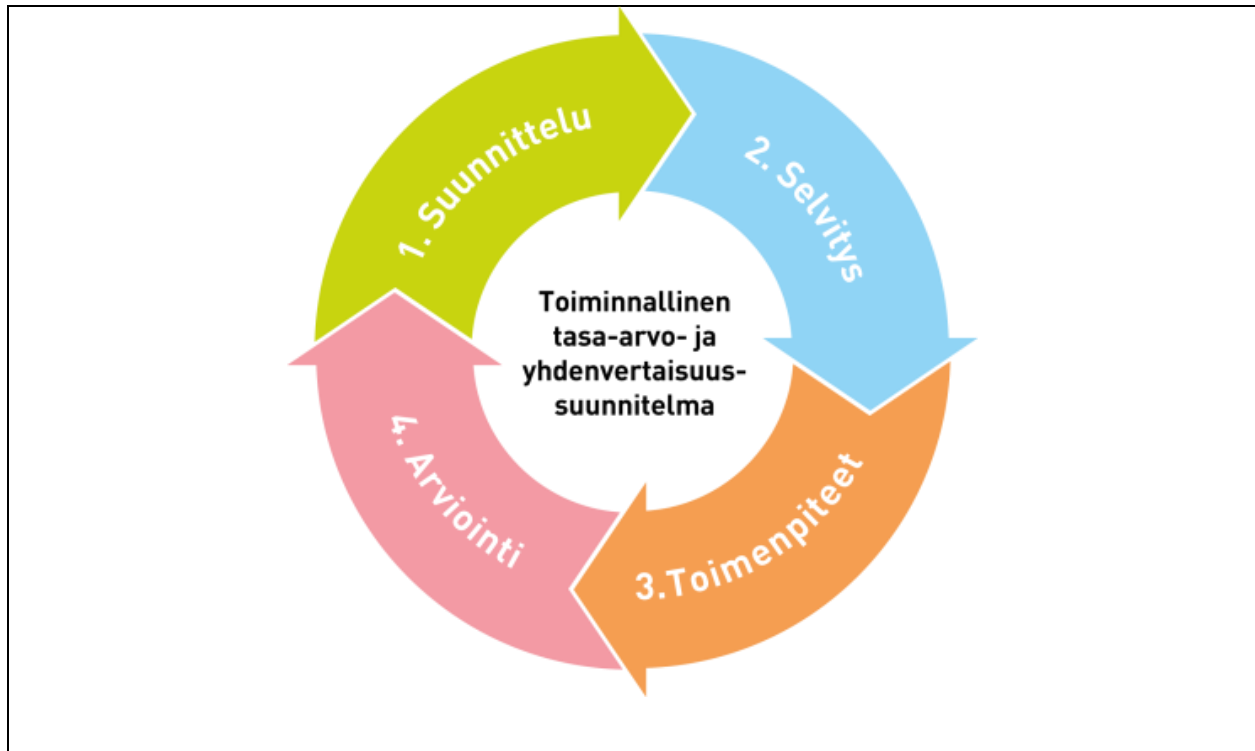
Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*
- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

18.9.2023

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)

1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu)
Prosessin vaiheiden suunnittelu

Keskitymme kaikenlaiseen häirintään puuttumiseen (oman kehon rauha, ”kiusaamistilanteet”).

Lasten osallisuus ja toiminta ei ole sidottuna lapsen ikään, sukupuoleen tai muuhun ominaisuuteen, jokaiselle annetaan samanlaiset mahdollisuudet. Toimimme sukupuolisensitiivisesti.

2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)

3. Kehittämistoimenpiteet (kevät)
Kehitettävä teema
Tavoite

4. Arviointi (kesä)
Arvioinnin aikataulu,

18.9.2023

vastuhenkilöt,
milloin arvioidaan?

2.4 Lapsen aktiivista toimijuutta tukeva ja osallisuuden mahdollistava vuorovaikutus ja toimintakulttuuri (MITEN?)

Simpukoissa keskitytään korostamaan lapsen oikeutta leikkiin. Lapsella on oikeus leikkiä, oppia leikkien, ja iloita oppimastaan sekä rakentaa käsitystä itsestään. Varhaiskasvatuspäivien aikana tapahtuvat leikkilanteet eivät ole ”vain leikkiä”, vaan ne tukevat samalla kasvua, kehitystä ja oppimista. Leikkilanteet pienryhmissä tukevat myös lasten ryhmäytymistä.

Lapsilähtöisyys rakentaa Simpukoiden toimintaa. Lasten kiinnostuksen kohteet ja leikkialoitteet huomioidaan arjessa. Toiminta on joustavaa ja muokattavissa esimerkiksi lasten viireytilan tai motivaation mukaan. Myös toiminnan kehittämisessä otetaan huomioon lasten toiveet ja aloitteet. Sanattomiin aloitteisiin kiinnitetään erityisesti huomiota. Ne kirjataan ylös ja otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa mahdollisimman pian (samalla tai seuraavalla viikolla). Usein pystymme tarttumaan lasten aloitteisiin saman tien ja muuttamaan toimintaa sen mukaisesti.

Empaattinen ja lämmin vuorovaikutus on Simpukoiden toiminnan kulmakivi. Lapset ja perheet huomioidaan yksilöllisesti ja kunnioittavasti. Vanhempien/hoitajien ajatuksia ja toiveita kuunnellaan ja yhdessä vanhempien/hoitajien kanssa toteutetaan asioita lasten parhaaksi. Lasten toiveita kuunnellaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan (sanattoman viestinnän huomiointi, peukkuarviointi). Lasten on aina mahdollista päästä syliin sekä saada läheisyyttä ja aikuisen aikaa ja huomiota.

Simpukoissa lapsia kannustetaan oppimaan ja kokeilemaan itse. Henkilöstö auttaa ja tukee tarvittaessa mutta yhdessä harjoitellaan myös itse toimimista. Kannustetaan ja iloitaan pienistäkin onnistumisista koko ryhmän voimin.

Simpukoissa toimimme inklusion periaatteiden mukaisesti. Kaikkia lapsia koskevat samat oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, osallisuus ja yhteisöllisyys. Kaikki lapset hyväksytään sellaisina kuin ovat ja luodaan turvallinen ilmapiiri ihan jokaiselle. Sama pätee myös vanhempiin ja hoitajiin. Jos näemme tai kuulemme inklusion vastaista toimintaa, puutumme asiaan heti henkilöstön toimesta.

2.5 Pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen toimintatavat (MITEN?)

Simpukoilla on käytössä Tinyapp -sovellus, mistä vanhemmat näkevät kuvien ja sovelluksessa esillä olevien oppimisen alueiden kautta myös konkreettisesti toimintaa sekä sen taustalla olevan pedagogiikan. Näin vanhemmatkin pystyvät seuraamaan toteutuvatko asetetut tavoitteet ja lasten sekä vanhempien ilmaiset toiveet.

Säännöllisissä tiimipalavereissa arvioidaan miten lasten ja vanhempien toiveet on huomioitu ryhmän toiminnassa. Tiimipalavereissa käytetään apuna tiimipalaverin muistiopohjaa, jonka rakenteen mukaan tiimipalaveri toteutetaan. Muistioon kirjataan mahdollisesti jo etukäteen mieleen tulleita ja käsiteltäviä asioita. Tiimipalaverissa kirjataan myös muistioon puhutut ja sovitut asiat.

18.9.2023

Eri oppimisen alueet otetaan huomioon toiminnan suunnitteluvaiheessa, ja pyritään toteuttamaan niitä monipuolisesti viikoittain. Tinyapp-sovelluksesta pystymme seuraamaan oppimisen alueiden toteutumista alueittain. Näitä tarkastelemme tiimipalaverissa.

Ryhmävasu on tärkeä arvioinnin ja kehittämisen väline. Ryhmävasu päivitetään vasukeskusteluiden jälkeen. Ryhmävasusta nostetaan esiin ryhmän yhteisiä tavoitteita, joihin kiinnitämme entistä enemmän huomiota toiminnan suunnittelussa. Ryhmän toiminnan suunnittelussa pohjana toimivat lasten omat vasut, joista ryhmävasukin muodostuu. Näiden lisäksi suunnittelu pohjautuu Kaakon Kaksikon uudistettuun vasuun.

Leikki on Simpukoiden ryhmässä tärkein toimintatapa. Leikkiä toteutetaan pienryhmissä/koko ryhmässä päivittäin. Molemmissa pienryhmissä on kasvattaja mukana havainnoimassa, leikkimässä ja ennen kaikkea sanoittamassa leikkiä. Kasvattaja myös ohjaa leikkiä ja tukee lapsia pysymään leikissä.

Simpukoiden tiloja on muokattu ja niistä on luotu leikkiin houkuttelevia. Erilaisille leikeille on luotu erilaisia selkeitä leikkipaikkoja ja tiloja on jaettu pienemmiksi leikkialueiksi. Kaikki lelut eivät ole koko ajan saatavilla vaan niitä vaihdellaan lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan.

Koska Simpukat ryhmään on tullut syksyn aikana paljon uusia lapsia ja aikuisia, niin syksyllä keskitytään eniten ryhmäytymiseen ja puolin ja toisin tutuksi tulemiseen. Uudet pienet aloittajat tarvitsevat paljon aikaa ja syliä sekä yksilöllistä huomioimista.

2.6 Pedagoginen oppimisympäristö (MITEN?)

Simpukoissa pedagoginen oppimisympäristö luodaan niin, että lapsille on rakennettu selkeät strukturoidut leikkialueet, esimerkiksi nukke- ja kotileikki sekä autoleikki, telttaleikki ja kirjanlukutila. Leikkialueita on rajattu huonekaluilla ja sisustamalla aluetta leikin teemaan sopivaksi.

Simpukoiden tiloissa liikuntavälineet ovat koko ajan saatavilla, esim. pallot ja patjat, sekä tilaa niiden käyttämiseen. Palloja saa heitellä ja potkia ja patjoilla harjoitella esimerkiksi kierimistä ja kuperkeikkoja.

Simpukoiden seinille on luotu erilaisia maisemapohjia, joihin voidaan laittaa esille lasten omia taideteoksia, sekä ryhmän teemaan liittyviä asioita kuten tällä kaudella maatilan eläimiä. Simpukoiden seinällä on esillä myös maatala ja traktori kärryineen lasten nimillä ja omilla eläinkuvilla varustettuna, johon lapset saavat päivittäin aamupiirillä käydä laittamassa omat nimensä oikealle paikalle. Pienemmille on oma eläinensä ja isommille oma, jotta saamme jaettua lapset pienempiin ryhmiin. Tämä tekee tilanteesta rauhallisemman ja lyhyemmän, jotta jokainen jaksaisi paremmin keskittyä. Traktorit ja eläinkuvat auttavat lapsia hahmottamaan ketä päiväkodissa on paikalla. Junaan lisätään myöhemmin myös ryhmän aikuisten nimet ja kuvat. Tämä tuo lapsille lisää turvan tuntua, kun tietää keitä aikuisia on paikalla.

Simpukoissa lapsilla on käytössä eläinkuvalliset nimikortit, jotka toistuvat kaapeissa, aamupiirissä, eteisessä ja vessassa. Pienten lasten on helpompi oppia tunnistamaan oma eläin, kun oma nimensä ja näin lapset oppivat tunnistamaan itse missä omat tavarat ovat.

18.9.2023

Simpukoissa on käytössä kuvakortit, joissa on kuvattuna päivärytmi. Kuvia käytetään viestinnän tukena. Pienten lasten on helpompi oppia ymmärtämään päivän aktiviteetit ja rytmi yhdistämällä kuvat ja sanat toisiinsa. Lasten kanssa katsotaan yhdessä kortteja, jotta rytmi tulee tutuksi.

Simpukoiden ryhmä on jaettu pysyviin pienryhmiin, jotka on värikoodattu; vihreä, punainen ja keltainen. Lapset oppivat nopeasti mikä väri on oman ryhmän väri. Olemme tulostaneet ja laminoineet konkreettiset ”väripallot” joissa on lasten omat eläimet nimineen helpottamassa hahmottamista. Pienryhmissä toimitaan usein aamupäivisin; toimintaa, siirtymiä, vessassa käymiset yms.

Oppimisympäristön monipuolisuus on huomioitu luomalla erilaisia tiloja erilaisiin käyttötarkoituksiin. Lepotilassa on mahdollisuus leikkiä tai lukea kirjoja rauhallisessa tilassa. Lepohuoneesta löytyy kirjoja valmiina. Ensimmäisestä leikkitilasta löytyy ”rauhoittumisnurkka” esim. kirjanlukuun tai lepäilyyn (säkkituoli ja läpinäkyvä verho) sekä väliseinällä jaettu tila kotileikkiin ja telttaleikkiin. Toisessa leikkitilassa on enemmän tilaa ja mahdollisuus esim. heittää ja potkia palloja, ajaa traktoreilla, tempuilla patjoilla yms. Sieltä löytyy myös huoneen perältä pöytä missä on mahdollisuus askarrella, tehdä palapelejä ja leipoa pienryhmissä.

2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)

Lapsia havainnoidaan arjessa päivittäin ja havainnot kootaan havaintovihkoon, joka löytyy ryhmätilasta. Havaintovihon havainnot käytetään esimerkiksi toiminnan suunnittelussa ja vasujen tekemisessä tukena.

Pedagogista dokumentointia toteutetaan päivittäin kuvaamalla ja videoimalla lasten toimia sekä lähettämällä niitä vanhemmille tynyppin kautta tekstin kera. Kuvaamisessa käytetään ryhmän puhelinta sekä tablettia. Lapset pääsevät myös itse kuvaamaan aikuisen avustamana. Kuvia katsotaan yhdessä lasten kanssa ja lapset saavat tunnistaa kavereitaan kuvista sekä kertoa mitä ollaan tehty (oman osaamisen mukaan).

Simpukoissa tehdään syyskauden sekä kevätkauden loppuksi jokaiselle lapselle omat laminoitut ”kuvasivut” kauden toimista, jotka viedään kotiin. Kuvasivulta löytyy kuvia lapsista kauden ajalta, sekä pieniä tekstinpätkiä tehdyistä asioista. Sivut laminoidaan, jotta lapset voivat itse katsella niitä.

Simpukoiden lapset ovat vielä melko pieniä ja kaikki eivät vielä puhu. Käytössä onkin siksi peukkuarviointi, jonka avulla mahdollisesti saadaan tietää lapsen mielipide ja aikuinen voi myös näyttää lapselle, jos jokin meni hyvin tai vähän huonommin. Peukut ja hymynaamat ovat ryhmätilan seinällä esillä, mikä helpottaa lapsia hahmottamaan peukkujen merkityksen.

2.8 Toiminnan pedagoginen tavoitteellisuus (MIKSI?)

Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja käy vasukeskustelut huoltajien kanssa. Huoltajat saavat varhaiskasvatussuunnitelma-lomakkeen kotiin tarkasteltavaksi ennen keskustelua ja voivat tehdä siihen valmiiksi muistiinpanoja halutessaan. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu tarvittaessa vasukeskusteluihin, esimerkiksi tuen lasten vasuissa.

18.9.2023

Lasten vasuista nousevat tavoitteet kirjataan myös ryhmävasuun. Lasten vasuja ja ryhmävasua käytetään toiminnan suunnittelun pohjana ja huomioidaan viikkosuunnittelussa. Viikkosuunnitelmat tehdään pedagogisuus edellä, mietitään mitä toimintaa tarvitsemme viikoittain, jotta vasujen tavoitteet täyttyisivät ja toteutuisivat. Viikosta vaihdellen toteutamme toiminnassamme yhteisiä tavoitteita sekä yksilöllisiä tavoitteita. Toiminta suunnitellaan pedagogisesti niin, että se on lapsille leikkiä, mutta harjoittelemme huomaamatta vasuihin asetettuja tavoitteita varten.

18.9.2023

3. Arviointi ja kehittäminen

Kehittämisen keskeisinä elementteinä pidetään henkilöstön jatkuvaa itse arviointia ja perheiltä saadun palautteen hyödyntämistä. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan toiminnan, yhdessä sovittujen tavoitteiden ja työtapojen pohdintaan ja arviointiin. Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ydin ja sen omaleimaisuutta kuvaa avoimuus ja keskustelevaisuus. Keskustelemme ja arvioimme toimintatapojamme säännöllisesti: mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme, kuten teemme? Toimintamme on pedagogisesti perusteltua. Havainnoinnin avulla tarkastelemme työtapojamme jatkuvasti, ja tarvittaessa muutamme niitä periaatteita ja tavoitteita vastaavaksi. Rakentavassa hengessä annettu palaute sekä kannustus ja avunanto toinen toisillemme, luovat puitteet hyvälle kasvu- ja toimintaympäristölle. Pyrimme välttämään kaavoihin kangistumista oman toiminnan arvioinnin ja tutkiskelun lisäksi, esimerkiksi työskentelemällä eri ryhmissä ja päiväkodeissa tai ottaen toisen ryhmän lapsia mukaan oman ryhmän toimintaan.

Varhaiskasvatuksessamme on käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, ryhmävasu, joka on osa ryhmien pedagogista toimintasuunnitelmaa. Ryhmävasuun kirjataan toiminnan tavoitteet lapsikohtaisesti yksilöllistettyinä sekä toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan Kaakon kaksikossa monitasoisesti. Kehittämistyössä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa sekä erilaisia pedagogisia innovaatioita ja toiminnallisia menetelmiä. Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti. Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Kaakon kaksikon varhaiskasvatuksessa ovat:

- päiväkotien erillisissä tiimi-, osasto- ja työyhteisöpalavereissa
- varhaiskasvatuksen johtoryhmän kuukausittaisissa palavereissa.
- vuosittaisissa koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamisissa
- moniammatillisissa yhteistyö- ja kehittämispalavereissa sekä
- kehityskeskusteluissa.

18.9.2023

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen ryhmässä (lasten ja huoltajien osallisuus)

Kolmen kasvattajan tiimissä suullista arviointia tapahtuu päivittäin. Keskustellaan mikä päivässä sujui ja mihin pitää jatkossa kiinnittää enemmän huomiota. Osasto- ja tiimipalavereja pidetään säännöllisesti n. kerran viikossa muiden ryhmien avustuksella. Päiväkodin johtaja osallistuu myös osaan palavereista.

Toiminnan suunnittelua ja arviointia tehdään tiimipalavereissa. Yhdessä katsotaan raamit seuraavien viikkojen toiminnalle ja ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja tekee viikkosuunnitelmat yhdessä puhuttujen suunnitelmien ja vasujen tavoitteiden pohjalta.

Syyskauden lopulla sekä kevätkauden lopulla pidetään koko tiimin arviointipäivät, joissa käydään läpi tiimisopimusta ja arvioidaan kauden toimintaa.

Lasten toimintaa dokumentoidaan valokuvaamalla ja videoimalla, näitä myös innolla katsotaan lasten kanssa. Myös lasten mielipiteitä kysytään: esim. mikä oli päivässä mukavaa tai harmittaako joku asia (peukkuarviointi).

Jokapäiväisissä tuonti- ja hakutilanteissa keskustellaan vanhempien kanssa päivän kuulumisista ja vanhemmilla on mahdollisuus kertoa omista toiveista ja ajatuksistaan. Vanhempien on mahdollisuus saada mielipiteensä kuuluviin myös vanhempainillassa ja vasukeskusteluissa. Tänä syksynä vanhempainilta järjestetään Simpukoiden vanhempien kesken, ja vanhempainillassa katsotaan myös puheterapeutin luento. Perheille menee myös asiakaskyselyt jossakin vaiheessa kautta.

18.9.2023

4. Yhteistyö ja lapsen vasuprosessi

Varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyö lapsen huoltajan kanssa pohjautuu ajatukseen siitä, että jokainen lapsi on yksilö ja jokaisen lapsen oikeus on saada oman kehityksensä sekä tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa on tärkeää aloittaa vuoropuhelu perheen kanssa, vanhemmat ovat lapsensa parhaat asiantuntijat.

Varhaiskasvatushenkilöstöllä on puolestaan koulutuksen ja kokemuksen antama ammatillinen tieto ja osaaminen. Avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus antavat parhaat edellytykset sujuvalle yhteistyölle. Kasvatusyhteistyössä henkilöstö tukee perhettä heidän kasvatustehtävässään niin, että kummankin osapuolen asiantuntemus yhdistyy lapsen edun toteutumiseksi.

Kasvatusyhteistyö laajenee silloin, kun lapsi tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan tukea. Tällöin mukana yhteistyössä ovat alusta alkaen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdolliset muut eri asiantuntijatahot päiväkodin ulkopuolelta. Luottamuksellinen ilmapiiri ja vanhempien osallisuus korostuvat tällaisissa haastavissa tilanteissa. Kiireettömyys ja aito, aktiivinen kuuntelu viestivät vanhemmalle, että heidän näkökulmiaan arvostetaan ja niillä on merkitystä.

Kaakon kaksikossa perheille tarjotaan mahdollisuus työntekijän tutustumiskäyntiin perheen kotona ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Lisäksi perhe voi käydä lapsen kanssa tutustumassa päiväkotiin lapsen tarvitseman määrän, jotta aloituksesta tulisi lapselle mahdollisimman positiivinen kokemus. Arjen keskustelut ja kohtaamiset ovat kasvatusyhteistyössä tärkeitä luottamusta rakentavia palasia.

Kaakon Kaksikossa varhaiskasvatusryhmien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyö on jatkuvaa ja säännöllistä, jotta mahdollinen tuen tarve kehityksen eri osa-alueilla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös muun muassa puheterapeuttien, toimintaterapeuttien, AAC- ohjaajien (puhetta tukeva ja korvaava kommunikointi), lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lastensuojelun kanssa tehtävä monialainen yhteistyö voi olla joko ennalta ehkäisevää tai osana korjaavaa perhetyötä.

Lapsen vasun laatimisesta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen etu sekä lapsen vahvuudet ja tarpeet. Vasun tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle ja ne laaditaan

18.9.2023

yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden alussa. Lapsen vasu arvioidaan jokaisen toimintavuoden lopussa sekä aina tarvittaessa. Lapsen vasuun kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogiset tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta sekä ryhmässä toimimisesta.

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Arjessa lasten kuulumisia vaihdetaan päivittäin lasten huoltajien kanssa, tuonti- ja hakutilanteissa. Huolehditaan myös, että tieto kulkee huoltajille asti, vaikka ryhmän oma aikuinen ei olisikaan vastaanottamassa tai luovuttamassa lasta. Tässä apuna ovat esimerkiksi kuulumislaput jotka kirjoitetaan päivittäin ja annetaan illan viimeiselle työntekijälle, jotta hän tietää mitä kertoa lapsen päivästä. Sama toimii myös muiden ryhmien kohdalla, joka ryhmän viimeinen aikuinen huolehtii, että tieto lasten päivästä kulkee vanhemmille asti, joko suullisesti tai lapulla.

Simpukoiden ryhmässä toteutetaan toimintaa ja yhteistyötä huoltajien kanssa avoimesti ja luottamuksellisesti. Ryhmän henkilökunta toimii avoimesti ja tiedottaa huoltajia kaikista lapseen liittyvistä asioista.

Perheille lähetetään kuvia, videoita, tiedotteita ja tietoa päivän ja viikon tekemisistä tinyapp-sovelluksen kautta viikoittain. Huoltajat voivat kommentoida päivityksiä suoraan tinyappiin. Simpukoilla on myös käytössä simpukoiden huoltajien oma whatsapp -ryhmä, joka on matalan kynnyksen ryhmä huoltajien ja ryhmän aikuisten välillä. Ryhmässä voidaan esittää kysymyksiä, lähettää tiedotteita, lähettää tietoa esimerkiksi viikko-ohjelmasta tai tulevista tapahtumista, tai ihan vaan keskustella mieltä askarruttavista asioista yhteisesti. Ryhmä onkin toiminut mukavasti ja vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä, että on tinyappin lisäksi toinen kanava viestimiseen.

Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja käy vasu-keskustelut huoltajien kanssa. Huoltajat saavat varhaiskasvatussuunnitelma-lomakkeen kotiin tarkasteltavaksi ennen keskustelua. Kotiin vietävään vasuun on merkitty kohdat joita vanhemmat voivat pohtia valmiiksi kotona ennen keskustelua. Lapset osallistuvat vasuun osan aikaa huoltajien näin halutessa. Ennen vasukeskustelua simpukoiden lasten kanssa on mahdollisuuksien mukaan otettu tabletilla kuvia omista lempileikeistä, lempipaikoista tms. päiväkodissa. Näin saadaan pientenkin lasten ääni kuuluviin, vaikka he eivät vielä osaisi puhua. Vasussa voidaan katsoa kuvat yhdessä huoltajien kanssa ja lapsen kanssa, jos hän on paikalla. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu tarvittaessa vasukeskusteluihin, esimerkiksi tuen lasten vasuissa.

Tieto vasukeskustelujen sisällöistä päivittyy myös ryhmän muille työntekijöille yhdessä keskustelemalla tiimipalaverissa ja käymällä vasu-lomake läpi. Otetaan aikaa keskusteluille esimerkiksi ulkoilu- tai lepoaikaan.

18.9.2023

4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan sijainen käy joka toinen keskiviikko tarpeen mukaan Simpukoiden ryhmässä havainnoimassa, pienryhmissä. Veo:lta on mahdollisuus saada apua ja tukea jos sitä tarvitaan.

Olemme saaneet veo:lta suujumppaohjeet joita toteutamme koko ryhmän kanssa kielen kehityksen tukena.

Yhessä-tiimi on myös mahdollinen yhteistyökohde, jos henkilökunnalla nousee huoli jostakin lapsesta, ja lapsen huoltajilta on saatu lupa ottaa yhteyttä tiimiin. Yhessä-tiimi toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön ja perheen kanssa.

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.

Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi. Tarjoamme vanhemmille jatkuvasti mahdollisuutta perustaa retkiryhmän, jonka tehtävänä on vastata erilaisista tapahtumista, retkistä, retkirahoista ja talkoista yhteisen varhaiskasvatuksen eduksi.

5.1 Ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

Simpukoiden teemana tällä kaudella on maatila ja maatilan eläimet. Teema kulkee mukana koko toimintakauden ajan ja se otetaan huomioon toimintaa suunnitellessa. Otamme huomioon myös vuodenajat ja toteutamme toimintaa niiden mukaan. Kauden alussa tärkeintä on tietenkin ryhmäytyminen ja turvallisuuden tunteen luominen jokaiselle.

Lisäksi simpukoiden toiminta on luontopainoiteista. Tutkailemme luontoa ja ympäristöämme vuoden aikojen mukaan ja liikumme paljon luonnossa. Teemme viikoittain retkiä lähiympäristöön; erilaisiin metsiin, kävellen ja rattailla eläimiä katsomaan, leikkipuistoon yms.

Toteutamme teemaa pääosin leikin kautta. Leikki on suurena osana toimintaamme ja innostamme lapsia sen avulla kiinnostumaan ja oppimaan. Yhdistämme myös retkeilyä ja luontoa muuhun toimintaan, esimerkiksi askarteluun, liikuntaan ja musiikkiin. Klamilassa lähiympäristö ja luonto antavat tilaa monipuoliselle leikille ja ympäristön tutkimiselle sekä ihmettelylle. Lapsilta nousevat toiveet huomioidaan myös ja teemaa kehitetään eteenpäin lasten toiveiden mukaan.

18.9.2023

Syksyn 2023 tapahtumia:

Vasuista vauhtia viikko 4.9.-8.9.2023

Vanhempainilta 19.9.2023

Valokuvaus 31.10.2023

Satuviikko

Muskaritoiminta

Seurakunnan toimintahetket

Halloween -juhlat

Pikkujoulut

Joulujuhla

Kevään 2024 tapahtumia:

Tammikuussa päiväkodin 10v -juhlat

Ystävänäpäivä 14.2.2023

Lasten kulttuuriviikot

Pääsiäinen

Vappujuhlat

Kevätretki

Koko talon yhteinen kevätjuhla

Lisäksi toteutamme muita yksittäisiä teemapäiviä ja viikkoja, esim. liikenneturva, 112-päivä tms.